

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Petra Indráčka a JUDr. Jany Záviské v právní věci žalobce **Tomáše H.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Praha 4, Na Zlatnici 301/2, proti žalovanému **Krajskému ředitelství policie Moravskoslezského kraje**, se sídlem Ostrava, ul. 30. dubna 24, Ostrava-Moravská Ostrava, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem policisty,

t a k t o :

I. Určuje se, že výběr kauce ve výši 5.000,- Kč dne 20.2.2015 v době kolem 16.18 hod. na silnici č. I/56 mimo obec Frýdlant nad Ostravicí policistou žalovaného od žalobce byl **nezákonným zásahem**.

II. Žalovaný je **povinen** vrátit žalobci kauci vybranou od žalobce ve výši 5.000,- Kč dne 20.2.2015 v době kolem 16.18 hod. na silnici č. I/56 mimo obec Frýdlant nad Ostravicí a to do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14.342,- Kč do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jaroslava Topola, advokáta se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 9.4.2015 se žalobce domáhal vyslovení nezákonnosti zásahu policisty Policie České republiky ze dne 20.2.2015 v době kolem 16.18 hod., spočívajícího ve výběru kauce ve výši 5.000,- Kč od žalobce jako řidiče motorového vozidla na silnici č. I/56 mimo obec Frýdlant nad Ostravicí. Žalobce byl podezřelý ze spáchání přestupku podle § 125c, odst. 1, písm. f), bod 3. zákona č. 361/2000 Sb. tím, že mu měla být naměřena rychlost 125 km/h, po odpočtu odchyly radaru 121 km/h v úseku s maximální povolenou rychlostí 90 km/h. Důvodem pro výběr této kauce podle písemného potvrzení o převzetí kauce bylo, že žalobce odmítl zaplatit blokovou pokutu, což odůvodnil tím, že si platí právní ochranu proti pokutám. Žalobce poukázal na podmínky, za kterých je policista oprávněn vybrat od řidiče motorového vozidla kauci od 5.000,- Kč do 50.000,- Kč podle ust. § 125a zákona č. 361/2000 Sb. Jestliže policista jako skutečnost zakládající důvodné podezření, že se bude žalobce vyhýbat přestupkovému řízení, označuje to, že si řidič platí právní ochranu proti pokutám, pak dle žalobce to není skutečnost, která by toto důvodné podezření mohla zakládat. Žalobce dále uvedl, že má v úmyslu se v případném řízení o přestupku nechat zastoupit advokátem a právní ochrana nezakládá důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení. V jeho případě tedy nebyly dány předpoklady pro zákonný výběr kauce.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. V písemném vyjádření k podané žalobě uvedl, že policista v daném případě postupoval korektně a v mezích zákonem mu svěřených pravomocí. Zásah do práv žalobce dosáhl pouze intenzity nezbytné pro naplnění účelu zákona.

Z obsahu správního spisu žalovaného č.j. KRPT-40888-8/PŘ-2015-070206 krajský soud zjistil následující skutečnosti:

- z oznámení přestupku ze dne 24.2.2015, že dne 20.2.2015 v 16.18 hod. na silnici č. I/56 mimo obec Frýdlant nad Ostravicí směr Frýdek-Místek řidič OA SEAT ALHAMBRA 7N, rz xxx Ing. Tomáš H., nar. xxx překročil nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec o 30 km/hod. a více. Překročení nejvyšší dovolené rychlosti

bylo naměřeno silničním rychloměrem PolCam PC 2006. Žalobci byla uložena kauce ve výši 5.000,- Kč, jelikož bylo důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení;

- z oznámení (odevzdání) přestupku ze dne 20.2.2015 sepsaného pprap. Miroslavem K., že je v něm uveden tentýž vytýkaný přestupek a dále to, že s žalobcem ve vozidle byly na zadním sedadle jeho dvě děti A. a K. H. Oznámení dále obsahuje odkaz na zákonná ustanovení a to, že „řidič dále odmítl zaplatit blokovou pokutu, což odůvodnil tím, že si platí tzv. právní ochranu“;
- z úředního záznamu ze dne 25.2.2015 vyhotoveného pprap. Miroslavem K., že rovněž obsahuje popis shora uváděného dopravního přestupku žalobce, že žalobce byl podroben odbornému měření na množství alkoholu v dechu přístrojem Dräger s negativním výsledkem. Dále se v tomto záznamu uvádí: „Než jsem stačil řidiči uložit blokovou pokutu, sdělil mi, že si platí pojištění proti pokutám a s přestupkem nesouhlasí. Na místě jsem sepsal oznámení o přestupku, se kterým byl výše uvedený řidič seznámen a kde se odmítl vyjádřit a podepsat. Jelikož jsem pojal důvodné podezření, že by se mohl vyhýbat přestupkovému řízení, uložil jsem řidiči kauci ve výši 5.000,- Kč dle § 125a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. Následně jsem řidiče dle § 125a odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. poučil o důsledcích vybrání kauce a podmínkách jejího vrácení. Po převzetí finanční hotovosti u obchodního domu Ještěr na ulici Frýdlantská v obci Frýdek-Místek jsem řidiči vystavil potvrzení o převzetí kauce, na kterém se pan H. nevyjádřil a tento protokol podepsal“;
- z potvrzení o převzetí kauce, že kromě popisu přestupku je v něm uvedeno, že žalobce odmítl zaplatit blokovou pokutu, což odůvodnil tím, že si platí právní ochranu proti pokutám. Jelikož policista nabyl důvodné podezření, že se bude žalobce vyhýbat správnímu řízení, uložil kauci ve výši 5.000,- Kč.

Podle ust. § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle ust. § 125a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), v platném znění, policista je oprávněn vybrat od řidiče motorového vozidla podezřelého ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, u kterého je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, kauci od 5.000,- Kč do 50.000,- Kč, nejvýše však do výše hrozící peněžitě sankce za spáchaný přestupek. Podle odst. 2 téhož ustanovení složení kauce je zárukou, že se řidič uvedený v odst. 1 dostaví ke správnímu orgánu k projednání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Podle odst. 3 citovaného ustanovení při výběru kauce policista poučí řidiče o důsledku vybrání kauce a podmínkách jejího vrácení a vystaví písemné potvrzení o převzetí kauce. V písemném potvrzení musí být uveden důvod uložení kauce. Písemné potvrzení se vystavuje ve třech vyhotoveních.

Jak vyplývá ze shora citovaného ustanovení § 125a odst. 3 zákona o silničním provozu v písemném potvrzení o převzetí kauce musí být uveden důvod uložení kauce. K této povinnosti orgánů Policie ČR se v rozsudku sp. zn. 4As 9/2013 Nejvyšší správní soud vyjádřil tak, že na písemné potvrzení o převzetí kauce sice nelze klást nároky vycházející z požadavků na odůvodnění správního rozhodnutí podle § 68 odst. 3 správního řádu z roku 2004, avšak je v potvrzení třeba uvést *srozumitelné a okolnostem věci odpovídající stručné vyjádření, v čem policista spatřuje důvodné podezření, že se řidič motorového vozidla podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích bude vyhýbat přestupkovému řízení*. I přes tuto zdůrazňovanou neformálnost potvrzení o převzetí kauce danou zejména okolnostmi, za nichž je vystavováno (obvykle venku na silnici), je nezbytné s ohledem na následnou přezkoumatelnost události soudem, aby byla důvodnost pojetí podezření alespoň v základních obrysech z potvrzení zřejmá. Nejvyšší správní soud v témže rozsudku připustil, že *v rámci řízení před správními soudy, jehož předmětem je posouzení zákonnosti výběru kauce v rámci řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, lze vedle potvrzení o převzetí kauce vycházet i z jiných podkladů, z nichž lze zjistit okolnosti uložení kauce. Takovými podklady (důkazními prostředky) mohou být např. oznámení o přestupku, úřední záznamy, svědecké výpovědi či zvukové, obrazové nebo jiné nahrávky, které zachycují provádění zásahu a byly pořízeny v souladu se zákonem*. V jiném rozhodnutí ze dne 27.4.2015 č.j. 4As 47/2015-34 Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„Není přípustné, aby důvody výběru kauce byly uvedeny jen v úředním záznamu či oznámení o podezření ze spáchání přestupku a v potvrzení o výběru kauce přitom zcela absentovaly. V tomto potvrzení tedy musí být aspoň stručně zmíněny důvody výběru kauce, které pak mohou být podrobněji specifikovány v dalších písemnostech“*. Výběr kauce má pro podezřelého z přestupku dopady do jeho majetkové sféry a je proto nutné, aby důvodné podezření nebylo podloženo jen subjektivními domněnkami policisty, ale bylo postaveno na reálně existujících a řádně zdůvodněných skutečnostech, které nasvědčují tomu, že se podezřelý z přestupku bude přestupkovému řízení vyhýbat.

V nyní projednávané věci dospěl krajský soud k závěru, že popis důvodu uložení kauce uvedený v potvrzení o převzetí kauce tj., že „řidič odmítl zaplatit blokovou pokutu, což odůvodnil tím, že si platí právní ochranu proti pokutám“, nelze hodnotit jako dostatečný ve smyslu § 125a odst. 3 zákona o silničním provozu. Z takového vyjádření žalobce nelze učinit závěr, že by se měl vyhýbat přestupkovému řízení, ať už oním „placením právní ochrany“ mínil pojištění proti pokutám, či to, že bude v přestupkovém řízení zastoupen advokátem. V této souvislosti poukazuje krajský soud na rozsudek NSS ze dne 17.4.2014 č.j. 4As 6/2014-32, v němž soud dospěl k závěru, že relevantním důvodem nemůže být libovolná skutečnost nebo pouze samotné spáchání přestupku. V tomto rozsudku uvedl soud demonstrativní výčet okolností, které mohou založit důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat přestupkovému řízení. Takovým důvodem může být např. to, že řidič nemá na území České republiky trvalé bydliště, popř. má nahlášen trvalý pobyt na obecním úřadě, v minulosti se přestupkovému řízení vyhýbal, hrozí mu pozbytí řidičského oprávnění v důsledku dosažení 12 bodů, příp. řidič sám avizuje, že přestupkové řízení bude mařit.

Krajský soud závěrem dodává, že žalovaný v průběhu řízení předložil úřední záznam pprap. Miroslava K. ze dne 2.6.2015, v němž je uvedeno, že jmenovaný policista byl požádán o doplnění svého úředního záznamu ze dne 25.2.2015 o

skutečnost, na základě čeho při vybírání kauce u žalobce dne 20.2.2015 pojal důvodné podezření, že by se tento řidič mohl vyhýbat přestupkovému řízení. Jmenovaný policista v záznamu uvedl, že „toto bylo u řidiče zřejmé o chování, gestikulace i slovního vyjádření, kdy se následně i odmítl vyjádřit a podepsat do oznámení přestupku“. Této argumentaci krajský soud nemůže přisvědčit, neboť z doložené dokumentace vyplývá, že žalobce odmítl zaplatit blokovou pokutu se zdůvodněním, že si platí tzv. právní ochranu (pojištění proti pokutám) a že s přestupkem nesouhlasí a odmítl podepsat oznámení o přestupku. Naopak uhradil jemu uloženou kauci. Jeho gestikulace, mimika, tón hlasu či ostatní výrazové prostředky nejsou v žádném z podkladů zmíněny ani zachyceny.

Ze shora uvedených důvodů proto krajský soud žalobě žalobce podle § 87 odst. 2 s.ř.s. vyhověl a určil, že výběr kauce žalovaným od žalobce dne 20.2.2015 byl nezákonným zásahem.

O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř. s. tak, že žalovanému uložil povinnost nahradit důvodně vynaložené náklady procesně úspěšnému žalobci. Tyto náklady spočívají v soudním poplatku ve výši 2.000,- Kč a v právním zastoupení žalobce advokátem v rozsahu 3 úkonů právní služby po 3.100,- Kč a 3 režijních paušálů po 300,- Kč podle ust. § 11 odst. 1, písm. a), d), § 7, § 9 odst. 4, písm. d) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. v platném znění, tj. 10.200,- Kč náklady právního zastoupení, 2.142,- Kč daň z přidané hodnoty ve výši 21% a 2.000,- Kč soudní poplatek, celkem tedy 14.342,- Kč.

Právní zástupce žalobce požadoval, aby žalovaný byl povinen zaplatit další náklady řízení spočívající v cestovním osobním automobilem z Prahy do Ostravy a zpět ve výši 4.504,13 Kč, náhradu za promeškaný čas 1.500,- Kč a náhradu nocležného 1.960,- Kč. Tyto účtované náklady právním zástupcem žalobce vznikly tím, že udělil k zastupování před krajským soudem při ústním jednání dne 27.10.2015 substituční plnou moc Mgr. Václavu Voříškovi, advokátu se sídlem Praha 8, Černého 517/13, namísto toho, aby zajistil toto zastoupení advokátem majícím sídlo v Ostravě či blízkém okolí. Právní zástupce v tomto směru v podání ze dne 10.11.2015 uvedl, že oslovil advokáty JUDr. Oldřicha Beneše a JUDr. Igora Honuse, oba se sídlem v Ostravě a advokáta JUDr. Michala Hudečka se sídlem v Olomouci, kteří však nabídku právního zastoupení odmítli převzít. Navrhoval jako důkaz jejich svědeckou výpověď. Dále argumentoval tím, že advokáti z řad advokátů z Ostravy a Olomouce mu tvrdili, že nechtějí vystupovat proti Krajskému ředitelství policie Moravskoslezského kraje, neboť „mají obavu, aby se jim tato součást Policie ČR později nepomstila, např. formou policejní šikany, jestliže mají sídlo advokátní kanceláře v obvodu působnosti Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje“. Žalobce podotýká, že „veřejnosti je ze sdělovacích prostředků známo, že plukovník Mgr. Tomáš K. byl v roce 1989 zařazen u čtvrté správy SNB (spadající pod STB a mající na starost sledování lidí)“ s odkazem na příslušnou webovou stránku. Krajský soud k uvedenému podotýká, že pouhým nahlédnutím do seznamu advokátů by právní zástupce žalobce zjistil, že je v něm v městě Ostrava evidováno 372 advokátů a 105 koncipientů a že považuje za nemožné, aby právní zástupce žalobce nebyl schopen zastoupení žalobce u uvedeného jednání soudu zajistit. Soud rovněž rozhodně nesdílí žalobcův názor ohledně obav ostravských advokátů „ze msty policejních orgánů“, který je ničím nepodložený. Z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. vyplývají zásady, podle kterých má právo účastník řízení na jejich náhradu. První zásadou je úspěch ve věci, ať už plný nebo částečný a druhou zásadou je jejich důvodnost.

Nemohou být tedy přiznány náhrady takových nákladů, které byly vynaloženy zbytečně a neúčelně nebo dokonce šikanózně s cílem navýšit částku uloženou protistraně k náhradě a jež byl pro řádné hájení práv účastníka nepotřebné. Jestliže se právní zástupce žalobce nechal zastoupit dalším advokátem se sídlem v Praze, nemůže krajský soud náklady s tím spojené, tj. cestovné, nocležné a náhradu za ztrátu času považovat za důvodně vynaložené.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 27. října 2015

Za správnost vyhotovení:
Jana Valošková

Mgr. Jiří Gottwald v.r.
předseda senátu